www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 66. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 4-го квітня 1946. No. 66. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, April 4, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ В МАЙНАХ, ЦЕ „НЕЗМІННЕ МІНІМУМ"

На денний порядок нарад в конференції між підприємцями й юнією поставили підкомісії майнерської юнії два домагання для беспеченства життя вчасі праці в копальнях, а предсідник юнії Джан Л. Луїс назвав ці домагання „незмінне мінімум". Ці домагання такі: 1. в кожній майні місцевий відділ юнії вибере комітет беспеченства, який матиме право оглядати виряд в майні для беспеченства праці. Коли комітет завважить, що виряд або відносини в закопі загрожують життю робітників, члени комітету мають негайно повідомити про це управителя майни; а як небеспека вже грозить, самі мають право усунути робітників із небеспечного місця; 2. інспектори федерального бюра мають у відповідних відступах часу складати звіт про відносини беспеченства, а кожна сторона має право відклику до Бюра Майн Злучених Держав. Додаткове домагання таке, щоб забезпечити питну воду в майнах від можливости затроєння чи занечищення.

ФИЛІ НА ПАСИФІКУ СЛАБНУТЬ, ШКОДА РОСТЕ.

Нові потрясення морського дна повторяються раз-у-раз на Тихому океані, одначе вони не викликають такого великого хвилювання води, як було в початках. Агенція Асошіейтед Прес пробує від себе робити обчислення страт в людськім життю і приходить до висновку, що початкові трати були перебільшені. Зате шкода матеріяльна показується більша, ніж можна було в початках обчислити. Руїна поширилася на просторі від Алевтських островів, попри Аляску аж по Чіле й Перу в Південній Америці.

ПЕРША ІМІГРАНТКА З УКРАЇНИ В АМЕРИЦІ.

Перші імігрантки із Советів прибули до Ню Йорку у вівторок 3 квітня кораблем „Бразилія", який пристановився в причалі ч. 90 на ріці Гудсоні при 50 вулиці. Ними е: Еда Кузміна з Ленінграду, й українка Стефанія Мостенська. Обі вони є замужні за американськими вояками, які остали в Бельгії, але жінкам дали дозвіл приїхати до Америки. Стефанія була невільницею в німецькім таборі, де її пізнав американський сержант Борис Мостенський син православного українського священика з Нортгемптон, Па.

УРЯД ХОЧЕ ПЛАТИТИ ФАРМЕРАМ НАЙВИЩУ ЦІНУ ЗА ПШЕНИЦЮ.

Департамент рільництва виявив, що заплатить фармерам повну ціну, яка буде на ринку за пшеницю від тепер аж до кінця липня. Гроші заплатить колинебудь до березня 1947 року тому, що хоче дістати від них як найбільше збіжжа для ратунку голодних у світі. Обчисляють, що в дні 1 січня біжучого року було між американськими фармерами 369,000,000 бушлів пшениці, бо вони надіялися зужити її як кобм для худоби. Плян закупна пшениці одобрює новий генеральний директор УНРРА, Фіорельо Ля Ґвардія.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ОДОБРЮЄ АТОМОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ.

Сенатська Комісія для Атомової Енергії приняла одноголосно законопроєкт МакМагона про контролю атомової сили з поправками сенатора Ванденберґа. На підставі поправки військова частина цеї комісії має право рішати лише про вжиток атомової енергії для військових цілей, а решта залежатиме від цивільних членів комісії. Ще додано, що військових членів омісії не буде іменувати президент, а секретарі фльоти й армії.

МІСЦЕ ДЛЯ 51,000 НОВИХ СТУДЕНТІВ

Не зважаючи на різні труднощі з повертаючими ветеранами, уряд пильно працює для добуття місця для їх науки в каледжах. Нюйорське стейтове товариство директорів шкіл обчисляє, що 51,000 нових студентів найдуть приміщення у каледжах. Як приклад подані такі цифри: в університеті Ню Йорк приміщення найдуть5,000 студентів, у Гарварді 1,000, в Монтана Стейт Юниверситі 1,000, в Сиракюз 1,000, Пенсилвенія Стейт Каледж 1,000. Загалом звідомляють, що 48 каледжів засипаних новими зголошеними в студії.

ДЕМОКРАТИ В РЕВОЛЬТІ ПРОТИ ПРОВОДУ.

Члени палати репрезентатів з південних стейтів піднесли вітверту революту проти голови Краєвого Демократичного Комітету Роберта Ганеґана за те, що він дорікав цим конгресменам за їх голосування для приняття законопроекту Кейза з обмеженням права страйку, хоч проти нього негодує теперішня адміністрація. Щоб довести д опорозуміння, Ганеґан іменував окрему комісію замирення.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для вибору, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

Америка хоче ратувати Міхайловіча від нехибної смерти з рук Тіта

Департамент стейту у Вашингтоні вислав через американську амбасаду в Білгороді прохання до югославського уряду, щоб дозволив американським воякам станути на суді в обороні ґенерала Драджі Михайловіча, що то його зловив Тіто у свої руки і хоче покарати карою смерти як зрадника. Америка представляє Югославії заслуги Михайловіча як провідника сербських повстанців вчасі німецької інвазії. Ці заслуги, це поміч Аліянтам у визволенню Югославії, а зокрема виратування американаканських парашутистів перед націстівською небеспекою, коли ці парашутисти спустилися на югославську територію для морального скріплення Михайловіча. Америка прохала негайної відповіди на це представлення, але досі відповідь ще не наспіла, хоч письмо внесене негайно після арештування Михайловіча 24. березня.

МЕСЕРСМИТ МАЄ БУТИ НАЗНАЧЕНИЙ АМБАСАДОРОМ ДО АРҐЕНТИНИ

Теперішній амбасадор до Мексика, Джордж С. Месерсмит, має бути назначений амбасадором до Аргентини, як це загально говорять у Вашингтоні. Він є фаховим дипльоматом, знає віднесинив Аргентині, бо був там давніше консулем. З Буенос Айрес звідомляють, що іменування американського амбасадора викликало дуже прихильний настрій в урядових колах, бо там є цього переконання, що політика Зчулених Держав супроти Аргентини була помилкова і що тепер ця політика буде направлена.

У черговій синдикованій статті пише бувший американський підсекретар закордонних справ Сомнер Велес, що вибір Перона є потвердженням його остороги, що вмішування Злучених Держав в справи Аргентини може лише скріпити консервативні групи.

БУДУТЬ РАДИТИ НАД ПРАВОМ ВЕТА В РАДІ ЗАБЕСПЕКИ О.О.Д.

При Організації Обединаних Держав існує комісія експертів для укладання правил поступування. Предсідник комісії д-р Юен-лі Ліянґ з Китаю виявив, що вже незабаром комісія пічне наради над уживанням в практиці права вета, признаного Пятьом Потугам на конференції в Сан Франсиско. Звіт комісії має бути предложений Раді Забеспеки.

Американці беруться відсилати скитальців до їхніх країв, зокрема до Польщі

Кореспондент часопису Ню Йорк Таймс пише з Франкфурту над Меном про те, що Американське Мілітарне Управління береться з весною до висилки скитальців з американської зони до країв, звідки ті скитальці походять. Пише, що ще остало в американській зоні 330,000 скитальців, а в тому 180,000 поляків. Далі кажеться, що вже пороблено умови з урядами Польщі й Чехословаччини в справі транспортації. Внаслідок цеї умови буде тепер можна відсилати денно 7,200 поляків у шістьох поїздах. Американська влада буде харчувати скитальців у часі подорожі. Американські офіцири, що наглядають над скитальцями, тепер переконують їх, щоби вони вертали домів. Теж розкидують польські ґазети, видавані в Варшаві, чого досі не було, бо польські скитальці були в звязку з польським урядом у Лондоні, а не тим, що є в Варшаві. Далі кажеться, що многі поляки, що вже рішились вертати, тепер відмовились вертати, як почули, що діється у Польщі від тих, що вернули до Польщі, а потім вивтікали з неї й знов опинились у скитальчих таборах. Вони рішились остати в Німеччині, якщо не зможуть дістатись до Америки, чи до інших заморських країв.

ХАРЧЕВА КОНФЕРЕНЦІЯ БЕЗ СОВЄТІВ І ІХ САТЕЛІТІВ КРІМ ПОЛЬЩІ.

В Лондоні заповіджено на середу дуже важну міжнародну конференцію: У справі ратування Европи від голодової смерти. Та в конференції не беруть участи: Советський Союз, Україна, Білорусь, Югославія, Чехословаччина, Фінляндія. Зате, як на диво, бере участь Польща. Та, як пишуть, Совети ніколи не брали участи в подібних нарадах, а Східна Европа ніколи не ратувала Західної Европи. Те, що Совети згодились дати Франції пшеницю, є виключно політичним актом.

„ЗАБИРАЙТЕСЬ З ІНДІЇ", КАЖЕ ҐАНДІ, ЦЕ — ПРОТИ ПРИВИЛЕЇВ.

Могандас К. Ґанді, індійський провідник, заявив кореспондентам, що свобідна Індія означатиме, що в Індії будуть рівними всі люди, як европейці, так й індійські, та що не буде ніяких упривілейованих кляс. „Забирайтесь з Індії" це такий клич, що домагається від чужинців, щоби вони пристосувались до індійського життя. Вільна людина з чужинецького походження повинна розуміти, що не годиться їй мати такі привилеї, яких не мають міліони мешканців Індії, казав Ґанді.

РІБЕНТРОП ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО АНТИСЕМІТИЗМУ В ПОСТУПКАХ.

Йоахім фон Рібентроп, бувший націстівський міністер заграничних справ, зізнав на суді в Норемберґу, що він „морально" противився антисемітизмови але був льояльним супроти Гітлера і не противився його антисемітським розпорядкам, хоч з ними не погоджувався. Казав, що він ще в 1941 році „віддав свою душу Гітлерови".

ЯК БИ ТО ДІСТАТИ ТРОХИ ҐРОШЕЙ З АМЕРИКИ? — Це є журба Ліона Блюма, французького надзвичайного амбасадора, що прибув до Злучених Держав у справі позички для Франції. Посередині бачимо президента Трумана, усміхненого, а з ліва Блюма. Зправа прислухується Анрі Боне, французький амбасадор у Вашингтоні.

СОВЄТИ ЗАЧАЛИ ВИЦОФУВАТИ ВІЙСЬКО З ІРАНУ

З Тегерану, столиці Ірану, звідомляють, що советські частини, що становили гарнізон в Мешед, відійшли й вже мали перейти на советську територію. Відходячи позабирали з будинків гарнізону вікна, двері й тим подібне і продали це по дорозі.

РАДА ЗАБЕСПЕКИ ДІСТАЛА ВІДПОВІДИ.

Як інформують, то Рада Забеспеки Обединаних Держав, що зійшлася в середу в Гонтер Каледж в Ню Йорку знову на наради, дістала відповіди в іранській справі як з Москви, так і з Тегерану. Та виявляється, що обидві не є вистарчальні. Заповідають, що справа Ірану буде відложена до 10. квітня, як цього домагався советський представник Громико, та що до цього часу вона виясниться до цеї міри, що не буде потреби Раді Забеспеки далі нею займатися. А це знов вибавилоб її з великого клопоту. Найважніше в тому спорі те, щоб Совети вицофали з Ірану свої війська. А це мабуть станеться.

АТАКУЮТЬ БРИТАНІЮ І АМЕРИКУ.

Видаваний у Москві журнал „Ню Таймс" розписується широко над іранською справою і твердить, що Іран є тільки „фантом в політичній грі британських та американських інтересів". Далі атакується американських і британських консулів в Ірані, що фальшиво звідомляють про рухи советських військ, як і взагалі про події в Азербейджані та в Табріз, столиці цеї „автономної республики". Ще далі атакується Злучені Держави, Британію та Францію за те, що не перевели якслід німецької чистки, та що ще держать у своїх зонах в Німеччині кілька сот тисяч німецького війська. Ген. Галактьонов пише в окремім артикулі цього магазину, що не зважаючи на те, що Німеччина і Японія розгромлені, все ще є можливости „імперіялістичної агресії". З тим звязав він атаку на преміера канадійської провінції Онтеріо за те, що він говорив про можливість нападу на Канаду збоку Советів. Назагал тон усіх статей є такий, що Совєтам треба рахуватись з тим, що „монополістичний капіталізм" може створити „нові агресивні сили".

РОЗСТРІЛЯЛИ ҐЕН. ГОМУ.

В Льос Банос, 20 миль від Манілі, столиці Филипин, розстріляли японського ґенерала Масагару Гому, відомого переможця Батаану і Корегідору і того, що зарядив „Похід Смерти", у якому згинуло 17,200 американських і филипинських полонених. Ген. МекАртур відмовився помилувати його, бо злочини, які виявлено на суді, були того роду, що їх не можна було виправдати і негідні людини, що носить вояцький і старшинський мундір.

БРИТАНІЯ ЗА СОЮЗ З ФРАНЦІЄЮ.

Британія змінила курс заграничної політики в Европі в такий спосіб, що тепер настає на всі лади, щоби був відновлений давний британійсько-французький союз. Про такий союз приязні й забеспеки заговорить в британськім парляменті Ернст Бевин, британський міністер заграничних справ. Вислідом цього буде, між іншим, те, що Анґлія стане по стороні Франції в справі Рурської Области і Леванту.

АНҐЛІЯ І ЄҐИПЕТ.

В скорому часі відїде з Анґлії до Каїра спеціяльна місія, на чолі якої стоятиме заграничний міністер Бевин, щоби на місці вирішити справу відновлення Англьо-Єгипетського договору з 1936 року. Найважніша проблема ця, що Єгипет домагається, щоб Анґлія вицофала з краю всі свої війська. Знов Анґлія стоїть на становищі, що ті війська є властиво тільки для охорони Суезького каналу. Єгипет обстоює, що присутність чужинецького війська колідує з незалежністю краю. Та назагал є вдоволення в Єгипті з цього, що Англія висилає місію з самим міністром заграничних справ як головою.

КРІЗА З ХАРЧАМИ В ЕСПАНІЇ.

Про Еспанію пишуть тепер американські кореспонденти в такий спосіб, що ґенераліссімус Франко переживає найтяжчу крізу, але не політичну, але харчеву. Теж погіршилось його становище через британсько-французьке зближення.

ПО ВИБОРАХ В ҐРЕЦІЇ.

В Греції відбулись вибори до парляменту, але не голосувало від 45—50% управнених до голосування. Перемогла при виборах Народня Партія, що дістала 200 місць в парляменті на усіх 357. Регент, архиепископ Дамаскінос, поручив Константинови Цальдарісови, монархістови і провідникови Народньої Партії, сформувати міністерський кабінет. Можливо, що вдасться зложити коаліційний кабінет, але монархісти заявляють, що якщо це не вдасться, то вони самі готові правити. Ліві твердять, що вони теж віднесли перемогу, бо взивали не іти до голосування.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОБЛУДА З АНТИСЕМІТИЗМОМ

У своїй пропаганді, зверненій проти некомуністичних, українських груп і діянь, большевики видвигають постійно закид антисемітизму. Де є тільки „тризуб" — там антисемітизм. Де „петлюрівці" — там обовязково жидівські погроми. І те саме, коли мова про „жовтоблакитників", „українських націоналістів", чи когобудь іншого, що є зарахований ними до українських „самостійників". Де „самостійники" — там „бандити", де українське самостійництво — там бандитизм. Просто в большевиків не можливе, щоб українець-самостійник — міг бути чесною та порядною людиною.

Така є у них партійна лінія — однакова як в Европі, так в Канаді, у нас, чи деінде. З усіх сторін ідуть ті самі промови, те саме передається через радія, і те саме в большевицьких газетах. Де тільки в них яка згадка про український визвольний рух чи людей, що не піддались Москві, а обороняють самостійну Україну, там зараз-же, і то на самім початку, зазначення, що це рух антисемітський, а особи, про які мова — антисеміти. А тепер ще додається постійно, що це — бандити, горлорізи, грабіжники.

Виходилоб, що українці складаються тепер тільки з комуністів і бандитів, а властиво з комуністів і антисемітів. Ті, що є порядними людьми, стоять при советському режимі в Україні й дякують Сталінови і Кремлеви за визволення. Всі другі — то антисеміти, гітлерівці, гестаповці, бандити. Або іншим словом — скитальці.

Ось такою то зброєю воює тепер кремлінська пропаганда через свої агентури в світі проти тих українців, для яких комуністична влада в Україні не є владою українського народу, а тільки чужою владою, насадженою Кремлем, а лад в Україні не українським ладом, але чужим, московсько-червоним, насильно насадженим. Усіх тих українців хоче Кремль фізично, знищити, як в Україні, так і поза Україною. А як уже не може їх вбити фізично, то пробує вбити їх принаймні морально. Звідси і постійна комуністична антисемітська прищіпка до кожного не-комуністичного українського руху, що є проти кремлінської диктатури в Україні. Рахує вона, між іншим, і на те, що як були у всіх краях під Гітлером люди, що допускались злочинів над жидами, то могли бути такі й між українцями. Бо як Гестапо могло вислугуватись при морді жидів сином визначного сіоніста І. Грунбавма, то могло вислугуватись при своїх злочинах навіть і деким з українців. Ми не знаємо, чи такі були, а якби були, то певно їх не боронилиб. Ми боронимо тільки чесне імя цілої маси українців — жертв націзму і комунізму. Вони є такими самими жертвами, якими є жидівські жертви, включно з тими 150,000 жидами, що їх советська влада загнала на Сибір, де вони караються таксамо ,як караються там міліони нещасних українських виселенців. А як хто є нині антисемітом, то є ним в першу чергу советська влада, що розстрілює теж і таких жидів як Альтер і Ерліх.

Новий страйк вугіляних майнерів

Маємо новий страйк. Це страйк копальників мягкого вугілля. Він приходить вчасі, коли вже наладнано продукцію в автомобілевім промислі, в сталевім і в деяких дрібніших. Колиб порівнати наладнування промислових справ із будовою, то виглядає так, начеб почали будувати дім від даху, опісля перейшли до стін, а на кінці до підвалин. Це так збоку краєвої реконверзії, тобто переходу з военного стану на мирний. Бо в практиці треба було наперед подбати про забезпечення продукції вугілля, опісля сталі, а щойно дальше того, що виробляють зо сталі.

Правда, провідник майнерів, загально звісний робітничий дипльомат Джан Л. Луїс, розпочав розроблювати ідею страйку ще вчасі страйку в автомобілевім промислі. Одначе він нагло застановив свою акцію, не подаючи причин. Тепер показується, що це була добре обдумана стратегія: коли наперед наладнають відносини в продукції сталі, потім в продукції автомобілів та загалом інших виробів, то що з цього, як не буде вугілля для отоплювання фабрик? Саме такий момент прийшов тепер і Луїс його використує. Страйк вугільний є загрозою для головних ділянок промислу і тому Луїс надіється швидкого полагодження спору.

Причини страйку, як подає Луїс, є дуже благородні. Правда, йде тут і про заплату, та в першу чергу він видвигнув справу забеспеки людського житят при майнерській праці. Він цифрами доводить, кільки то людей гине серед праці в майнах і переконує підприємців, що „людська кровця не водиця", що втрата в людях це не тесаме, що втрата в худобі чи там утрата в кількости дерев у лісі. Коротко, він каже, що підприємці мусять подбати не так про матеріяльний добробут майнерів, як про його життя й здоровля. Він домагається від них доплати до спільного фонду здоровля й добробуту по десять центів від випродукованої тони вугілля, а це малоб принести яких 50—60 міліонів долярів річно. Ці гроші малиб піти до каси юнії і це мабуть найслабша сторона цеї справи, бо кажуть, що цей фонд повинен бутц створений окремо від юнійної каси, хоч і під контролею юнії.

Підприємці вже згодилися дати підвишку в платні на 18 відсотків, але це не вдоволяє Луїса. Найновіші вісти з конференції звідомляють, що Луїс не приймає цеї оферти, бо наперед має бути наладнана справа доплати до фонду добробуту й здоровля. Треба надіятися, що ця справа тим разом переможе і страйк скоро покінчиться.

Микола Чубатий

350-ліття Берестейської Унії (1596-1946)

(В світлі нових іст оричних дослідів)

III.

Чому князь Острозький противився Берестейській Унії.

Загадочну ролю князя Константина Острозького російські історики розвязували зовсім просто. Вони казали, що князь був ревнителем православія, тому заєдничим ворогом релігійної унії України з Римом.

Сказане передше ясно це заперечує, бо ніхто другий, а саме князь Острозький перший підняв плян релігійного обєднання.

Теж і польсько-католицькі історики виясняють цю справу поверхово, бо пізнішу опозицію князя Острозького проти унії зводять до його особистих амбіцій. Мовляв, князь Острозький образився, що його поминули при дальших нарадах і особисто ображений перекинувся з прихильника в противника унії.

Поміж тими двома вияснінями, російським та польським, плуталося теж багато давніших українських істориків аж доки нові досліди не викрили одної інтересної події з життя князя, що льогічно виясняє його пізнішу опозицію проти власного свого твору.

26 літ передше князь Острозький перекив був вже одну унію, а саме політичну унію України з Польщею, так звану Люблинську Унію (1569). Люблинську унію українсько-білоруські магнати поборювали дуже остро, одначе князь Острозький не був таким завзятим її противником, бо король польський Жигмонд Август обіцяв тоді, що прилучені до Польщі українські землі дістануть автономію та стануть немов третою складовою частиною Річипосполитої, побіч Польщі та Литви. Та не зважаючи на таку обітницю автономії для України, відомої тепер в історії під назвою Волинської Автономії, поляки не ввели її в життя, отже наділи князя Острозького ошукали.

Навчений таким прикрим досвідом князь, як то кажуть, раз попікшися, став дмухати й на холодне. В релігійній унії він видів подібну подію до політичної Люблинської Унії. Тому, будучи засадничо сам прихильником унії, хотів добре обеспечити права української церкви на соборі в присутности представників українського громадянства, папи та короля. Вони мали, по плянови Острозького, переняти торжественні зобовязання постанов дотримати. Одначе кар'єрист, епископ Кирило Терлецький, приспішив цю справу приватними нарадами з королем та пляном вислати посольство негайно до Риму та перевести там підчинення української церкви папі поза собором. Акція Терлецького поставила Потія в дуже клопітливе положення, бо з одного боку він не міг касувати того, що вже сталося на королівськім дворі, з другого боку не хотів зразити князя для справи унії.

Перед виїздом до Кракова, він старався ще раз бачитися з князем Острозьким та переконати його, що собор буде скликаний по повороті з Риму, одначе князь був у своїх плянах унії неуступчивим. Він був переконання, що так переводжена унія поза собором не дасть гарантій, що права української церкви будуть збережені. Він тепер став завзятим противником так переводженого діла обєднання та зачав його поборювати усіми засобами, що їх мав до розпорядимости. Серед тої бурі, що зривалася проти релігійної унії в Україні, виїхали Іпатій Потій та Кирило Терлецький до Риму, де при кінці грудня 1565 два представники українсько-білоруського епископату довершили обєднання Української Церкви з Католицькою Церквою.

Собор в Берестю 1596.

Релігійного обеднання української церкви з папським престолом довершили два висланники епископату в Римі, одначе публичне проголошення цього акту мало відбутися на публичнім соборі, що його мав митрополит скликати в наступнім, себто 1596 році.

Рівночасно папа видав ряд документів, якими вповні потверджував дотеперішні старі права та привилеї київської митрополії, що робили її правдиво самоуправною одиницею в Католицькій Церкві, а митрополита київського майже зрівнували з правами патріярха. Папа позволив зберегти привилей жонатого духовенства, старий календар, актуальну та сильно заострену в тім часі справу, а навіть не домагався ніяких змін у „Вірую".

Кромі того ціла повінь листів вийшла з Риму до різних достойників в Польщі, духовних та світських, з проханням попирати справу церковної унії України та Білоруси.

Та серед того всего по цілій Україні клекотіла вже боротьба двох протилежних поглядів: прихильників та противників так доконаної унії в Римі. Тому ніе диво, що собор в Берестю, скликаний на осінь 1596, відразу роздвоїв українців. Поміж прихильниками та противниками унії розгорілася боротьба, повна трагічних зударів братів того самого народу, проте Берестейська Унія (1596) стала таки немов власною реформацією в Україні та змаганням зі собою двох світоглядів. Старий, консервативний світогляд, бажав лишитися при старім навіть тоді, коли ця старина вже не відповідала потребам життя. Нова прогресивна течія в Україні прямувала до того, щоби Україну через спільну віру зі Західною Европою звязати тісніше зі заходом та тим способом прискорити культурне відродження України.

Впровадження нових способів ширення освіти при помочі модного тоді латинського гуманістичного образування присвоїли собі спершу уніяти, але це приневолило згодом також православних вводити у себе ту саму латину та той сам спосіб навчання аж до католицького фільософічнгоо світогляду, включно, що так буйно розквітав не деінде, а саме в православній Києво-Могилянській Академії, основаній православним митрополитом Петром Могилою 36 літ після Берестейської Унії. Цілий український нарід щораз то глибше всякав в себе впливи заходу, щораз то ясніше викристалізовував свою національну окремішність, різну від москалів та від поляків.

Бували тоді в Україні теж скрайні консерватисти, що жахалися латини та західних впливів в православній церкві як сатани. Таким був відомий атонський монах Іван з Вишні Вишенський, так по майстерськи представлений Іваном Франком. Не могучи погодитися з новими переминами в Україні, вертає він на Атон та замикається у своїй келії, бо „поеретичіли всі в Україні, пише він, та від Бога відступили". Сказане це не тільки під адресою українських католиків, але теж і православних. А проте з цього клекоту народжувалася новочасна українська нація, в такім розумінню, як її вже старався здефінювати в двацятих роках 17-го століття найбільший талан України тих часів Мелетій Смотрицький, спершу завзятий боєвик проти церковного обеднання, а в другій половині свого життя його жарливий прихильник.

Мелетій Смотрицький каже, що до „руської нації" належитькожен мешканець України, що тут уродився, духа руського народу має та почувається до звязків зі старою традицією Руси, з Києвом. Релігії він бути може уніятської, православної, а навіть римо-католицької.

Проте Україну таки розривала боротьба двох противних таборів, змагаючихся за опанування цілої нації, зі своїми поміркованими та розважними елементами в центрі та зі своїми скрайними радикалами на крилах.

Скрайними радикалами в таборі уніятів були ці, що прямували таки до повного областинення українського народу, а тим самим до його спольщення. Це були люди слабого характеру, що не вірили в живучість української нації та в її силу творити нову власну культуру. Типом такого був Д. Сакович, бувший ректор київської богоявленської школи, що з православія перейшов в уніятський табор, а згодом у латинство та спольщився. Таким самим в таборі православних був протоєрей Мужиловський, заклятий ворог всякої думки про поєднання табору православних та уніятів на засаді якогось компромісу, зближеного до первісних поглядів князя Острозького. Мужиловський в добі Хмельниччини стає явним русофілом та прихильником наближення української православної церкви до одновірної московської. Це він був духовим батьком погляду козацької черні, що появився на Переяславській Раді (1654): „Волимо під царя православного восточного".

А посеред тих двох скрайних небеспечних для нації елементів по стороні уніятів та православних були люди, що постійно шукали шляхів порозуміння, „щоби Русь Руси не ницила", як нерідко вони говорили. До таких належали по стороні православних митрополити И. Борецький, Петро Могила та ще дехто; по стороні уніятів теж митрополити Іпатій Потій, Йосиф Велямин Рутський та архиепископ Мелетій Смотрицький. Історія постійних їх переговорів над згодою перериваних через інтервенцію радикалів з обох сторін, це цікава ділянка української історії, ще донині як-слід не висвітлена.

На скріплення чи ослаблення одного чи другого табору величезний вплив мала політична судьба українського народу та його відношення до Польщі і Москви. Коли сильнішою була Польща, так немов для національного самозбереження український нарід прихилявся до табору православних, щоби відгородитися духово від католицької Польщі. Йшла потуга Польщі в долину, а виростала для України небеспека збоку Росії, так православний табор тратить на популярности, а зростає табор уніятів. Український нарід тим способом хотів немов підсвідомо бути самим собою, власною індивідуальністю, окремою і від Польщі і від Московщини.

Перед Хмельниччиною слабші уніяти були в дефензиві, а православні в офензиві. На услуги православних стала українська національна армія-козацтво. По підчиненню частини України під владу московського патріярха (1685), симпатії українського народу так само немов підсвідомо звертаються в сторону уніятів. Вони мимо переслідування збоку могучої Росії ростуть в силу та загортають в свій табор в половині 18-го століття цілу Правобічну Україну.

Що більше, навіть у козацтві, колись першім обороні православного благочестія, заходять зміни в настроях. Відомо, що провідник мазепинців гетьман Пилип Орлик перейшов в уніятський табор, не могучи знести наруги над памятю свого духового батька Івана Мазепи, що її виконувала клятьбою на Мазепу православна церква в Україні. Перевагу православію в Україні дала Росія аж своєю насильною інтервенцією по розборах Польщі. Ось і ключ розуміння, чому навіть червона атеїстична Росія стала на Західній Україні вести церковну політику і активно нищити українське католицтво, насаджуючи на його місці московське православія. (Кінець).

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

Авторські права застерігається: Copyright by Krushynsky Teodore, Paris, France.

19)

Крім дітей, німець частенько бє й жінку, ніби не бє, а „повчає" — в лице, по голові, або й прямо стусане так, що тамта підлоги хапається. Але вона огризнеться, почервоніє, а через дві хвилини в них усе йде далі, наче нічого й не трапилось.

Але є биття й биття. Один це любить, а другий ні. Крім того, німець бє брутально, дошкульно й гвалтовно, він не тільки дітей „виховує", чи жінку, але вміє бити й жорстоко, майже завжди до крови. Він рідко обмежиться одним ляпасом по пиці, чи там стусаном у бік, а бє доти, доки другий не падає, чи не покривавиться. Це я бачив дуже багато в відношенні до наших людей.

Наших людей він бив не для виховання, чи направи, часто навіть не для покарання, а з метою зігнати злість, помститися за неуспіхи на фронті, вилляти свій настрій, показати свою зверхність. В дуже багатьох випадках німці били українціа, чи інших „остарбайтерів" тільки за те, що не розуміли їх. В багатьох випадках тільки за те, що вони приїхали від большевиків. Але найбільше тому, що вони „погній-нарід", щоб дати їм це відчути, щоб показти, що німець людина „вищої раси", має право панувати над „бидлом". І наших людей били не тільки на 90% жорстокі й нелюдські лягерфюрери, які підбиралися зі спеціяльного типу людей, чи вахмани, тоб-то фабрична, чи лягерова поліція, але й партійні гітлерівці-урядовці та й звичайні німці — кухар у лягері, майстер, чи й звичайний німець-робітник на праці, або й „бавори" (селяни) по селах. Не бив тільки той, хто не хотів, або не мав до них ніякого відношення. Хоч були випадки, що наших людей, не тільки хлопців, але й дівчат, били родичі господарів, де вони працювали, або й випадкові люди, німці, чи німкені в місті. По великих фабриках і лягерах їх часто била фабрична, чи лягерова поліція, орґанізована зі звичайних німців — бідних робітників, чи селян, які не підлягали набороні до військової служби. Там було чимало випадків масового катування.

Це виглядатиме парадоксом, але найменше била й знущалась поліція німецька, не „Гестапо", але звичайна поліція. Чому так — не знаю.

Отак розвіялася й третя байка про людяний, чесний та слухняний німецький нарід.

5.

А щож казала влада на це? Ось те питання, яке само собою виникає. Влада була з тими, які били й катували. Вона іноді усувала двох - трьох справжніх садистів, які „переселювали", чи й віддала двохтрьох бандитів під суд, у випадках смертельного побиття. Оце й всі її „заходи".

Як порушування приписів про трактування східніх робітників, чи взагалі чужинців, так і окрадання та биття й катування — все це залежало від неї, тобто від партії, яка була владою й яка ці приписи видавала. Вона знала й бачила систематичне биття людей та й катування, бачила гумові ломаки вруках лягерфюрерів, чи на стінах у їхніх бюрах, знала й бачила синяки на тілі та шрами на головах, вона мала й радикальні засоби, щоб те припинити та навчити виконавців шанувати закони. І там, де вона хотіла, там вона це й робила. Але тут вона цього не робила, бо не хотіла. Вона не могла зрадити свою засаду; „вища раса" повинна бути в повазі, а „погній-народи" повинні мати респект і страх перед нею. Німець не має інших засобів викликати пошану й респект до себе.

Як відомо, Гітлер і націонал-соціялістична партія намірювалися здійснити велику німецьку державу, яку вони назвали „Великонімеччиною", а навколо неї обеднати всі германські народи щонайменше в Европі. Ніхто може нічого й не мав би проти такого наміру, як би він не мав здійснюватись коштом добра й життя інших народів. Німці та й всі германці мають право думати про своє обєднання та створення собі такої держави, якаб їм припадала до смаку. Але поминаючи факт, що ця думка взагалі не надавалася до здійснення, таксамо як і створення спільної словянської держави, якраз германські народи не хотіли обеднюватися з німцями австрійці, голяндці, данці, тощо. Таксамо як словяни не бажають обеднюватися з москалями.

(Дальше буде).

IN YOUR SPARE TIME

Why not relax from routine duties and interest yourself in

NEEDLE-POINT AND PETIT-POINT

We have in stock now a book illustrating in colors very beautiful designs with full instructions.

Price $1.00.

Send your order together with remittance to:

"SVOBODA"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МЕМОРІЯЛ ДО ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА

ВІД XXI. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Пане Президенте!

Ми, американці українського роду, в числі 405, зібралися радити цілий тиждень, починаючи від 25. березня 1946, в місті Питсбургу, у Камонвелт Пенсилвенія, як делегати, вислані 464 відділами, розміщеними у цьому краю і в Канаді, на 21 що-чотирорічну конвенцію Українського Народного Союзу, одної з найбільших цього роду наших братерських бенефітових організацій, що проіснувала вже 52 роки. Наше товариство в першу чергу займається життевим обеспеченням своїх 46,000 членів. Водночас воно плекає між ними християнського духа братолюбія, льояльности до нашого краю та віру в його демократичні засади; а теж почуває себе до відповідальности дбати за долю наших земляків в Европі.

I.

Проти злих сил, а за ідеали релігії й демократії.

Наш край є нам дуже дорогим і його добробут та забеспека є головним предметом нашої журби. Тому разом з іншими американцями ми віддали наші найвищі зусилля вчасі війни, як на боєвому так і на домашньому фронті. За це зазнали ми вдовілля ще й з цього боку, що наші змагання дістали урядові признання: два кораблі Свободи (Ліберті) були названі іменами людей з нашого роду, а вояки нашого кровного походження відзначалися на полі боїв навіть і такий хоробрий спосіб, що діставали Конгресову Почесну Медалю. При цьому ми теж відчули трагедію і таких родин, яких сини, батьки, чи брати складали найвищу жертву в обороні справедливої справи, за яку заступався наш край.

Згадавши за це, хочемо тепер висловити наші погляди в таких справах, які ми вважаємо важними для забеспеки перемоги, яку відніс наш край такою великою жертвою крови й майна. Робимо це тому, бо знаємо, яку то безмежну ціну прийшлось би заплатити нам і цілому людству, колиб так теперішний розбрат між демократіями і нашим воєнним союзником, С. С. С. Р., дальше поширявся і довів до викопання пропасти, в якій пропалоб ціле людство на віки.

Спершу хочемо ствердити, що ми, американці, миролюбні люди, безогляду на те, з яких народів ми не походилиб. Одначе мир, який присвічує нам як ідеал, є оснований на засадах християнства й цивілізації. Саме в імя цього правдивого миру ми, американці, підняли нашу зброю проти держав Осі. Ви, Пане Президенте, самі зясували це влучно, заявляючи, що ми пішли у цей завзятий бій, щоб увільнити світ від цих діявольських сил, які намагалися стерти з обличчя землі ідеали релігії й демократії. Ці злі сили добре розуміли, що оба ці ідеали оперті на одній основній засаді, а це на вартости й гідности кожної людини зокрема. Та диктатура, як це Ви, Пане Президенте, влучно сказали, відкидає ці засади. „Диктатура, під яким іменем вона не являлась би, основана на доктрині, що людина як особа не має ніякого значіння; що держава це едина сила, з якою треба рахуватися; та що чоловіки, жінки й діти прийшли на світ виключно на те, щоб служити державі" — як Ви, Пане Президенте, сказали при кінці своєї промови.

Проти агресій, а за Атлянтійський Чартер.

Саме проти цеї диктаторської системи ми, американці, пішли до війни. Та помагаючи знищити один рід диктатури, ми стали віч-на-віч з другого роду диктатурою, яка є таксамо безправна, безбожна і невирозуміла на людські терпіння, як і фашизм та націзм в часі, як були на верху своєї сили. Тінь отсеї диктатури росте й затемнює уже тепер проміння сонця миру; цього миру, якого появу ми так радісно повитали, як скінчилася війна.

Виходить, що як довго оця злорадна тінь паде й поширюється по землі; і як довго демократія й релігія загрожені діявольською силою, яку ця тінь представляє, так довго наш край не може злагіднити свого чування, не може зменшити своєї сворожі і не може ослабити своєї військової сили. Добре то сказав недавно Ваш секретар стейту, Джеймс Ф. Бирнс: „...слабість заохочує до агресії. Слабість спонукує інших так поступати, як вони не поступалиб, колиб знали, що за нашими словами криється сила". Ось тому, хоч наш край шукає усіх можливих способів, щоби втримати мир на землі, то він мусить витримати в рішучій ітвердій постанові не допустити до поширювання проти-релігійних і проти - демократичних намагань і бути готовим кожної хвилини силою стримати агресію. Цього вимагає вже почуття національного самозбереження.

Також треаб мати на увазі, що свободолюбні народи по цілому світі ждуть від Америки, щоб вона так поступала і щоб у такий спосіб вона дотримала отих обітниць, які проголосили ці, що підписували Атлянтійський Чартер, і які ми, як держава, зобовязалися зберігати, особливо зобовязавшись припильнувати, щоби „було пошановане право всіх народів вибирати собі самим форму влади, під якою хочуть жити, а далі „щоби були повернені суверенні права і права самоврядування таким народам, яким насильно такі права відібрано".

Треба теж постійно мати на увазі, що як ми мобілізували по цілому світі народи для підтримки аліянтської справи у війні, то ми їм обіцяли, що як переможемо, то тоді буде „встановлений мир, який дасть спроможність усім краям зажити беспечно у своїх межах, як і дасть запевнення, що всі люди по всіх краях зможуть прожити ціле життя у свободі від страху й недостатку".

Щоби дотримати цю обітницю, поміщену в Атлянтійському Чартері, ми переняли на себе провідну ролю при твореню Орґанізації Обеднаних Держав, про яку то орґанізацію, Ви, Пане Президенте, сказали таке:

„Ми старалися вмістити в Чартері Обеднаних Держав есенцію релігії. Кінець наїздови, втримання миру, поширювання суспільної справедливости, особистих прав і свобід, охорону малих і слабих націй. Ось такими засадами Обеднані Держави вложили в основу Чартеру твердий камінь релігійних правд".

II.

Силу відбити силою.

Зогляду на оці й інші подібні заяви, які ми цілою душею попираємо, нас особливо непокоїть, що не видно рішучого змагання ввести ці засади в життя. Навпаки, можна завважати, як тоталітарні держави вітверто їх зневажають і поводяться визиваючо до всіх обітниць, які вони самі дали. Нам здається, що серед таких відносин наш край мусить тепер занятн ясне становище у цій справі. Отже, або наша держава признається, що вона не має сили, щоби щось зробити в цій справі; або, з другого боку, вона мусить ясно довести кожному, що вона незвичайно заінтересована в цьому, щоби постанови Чартеру були здійснені, та що вона ужие всіх можливих засобів, щоб осягнути намічену ціль. Що більше: Треба ясно виказати, що на випадок, як би якийсь лукавий наїздник спробував відвернути Америку силою з її праведної пути, тоді силу відбється силою.

Оце мусить нам, американцям, стати ясно перед очима, коли доля світового миру висить на волоску. Попри ствердження нашої національної безкорисности, така рішуча поведінка може придасться на це, щоб хоч до деякої міри зломити гін грабіжників у їх протидемократичних змаганнях, бо це все загрожує добробутови і забеспеці нашого краю. Водночас це притримає терплячі і поневолені народи в Европі і в інших частинах світу в дальшій надії на демократичні держави і стримає їх від цього, щоб не піддатись цілковито тоталітарній силі. Отже треба скріпити надію у тих нещасних народів. Їм треба показати, що це Америка є їхнім оборицем, а не якась там тоталітарна потуга, яка чванькувато проголошує демократію й свободу народам, що лежать здалека від неї, а сама тримає своїх підданих у печуванім ярмі.

На щастя, теперішний напрям в нашій закордонній політиці є правильний. Наш уряд вкінці зрозумів, що тоталітарні держави глядять на угодовість як на слабість держави. Наш уряд теж памятає трагічні наслідки передвоенного замирювання націстичної Німеччини ітепер ступнево береться до такої твердшої закордонної політики, яка вказує на найліпшу американську традицію, бо основану на свободі й демократії і нашій національній безкорисности.

III.

Хто є скитальці й чому не вертають?

Одною признакою цього нового курсу в політиці, яка має спеціяльне значіння для нас, громадян українського походження, є маленьке, хоч далеко не вистарчальне відступлення наших державних урядовців від ославленої угоди в Ялті, в якій Сталін дістав обіцянку, що американська військова влада у своїй військовій окупаційній смузі в Европі дасть усяку поміч Советам, щоби переселити українських скитальців на рідну землю.

Американські делегати на цій конференції мабуть не здавали собі ясно справи з дійсного положення. Бо ось, як це вже добре відоме, як прийшла пора відсилати українських скитальців, американська влада відкрила на своє здивування незвичайно неприродне положення. Ото наші урядовці відкрили, що хоч як українські здеплясовані люди люблять свою рідну Україну і хоч як тужать за нею, вони просто відмовилися вертатися в рідний край. Наділі многі з них воліли радше поповнити самогубство, ніж вертати під советський режім. Ці скитальці не тому бояться вертати, начеб вони співпрацювали з німцями в часі війни, бо такого не було.. Навпаки, вони ненавиділи німців за їх сварільні злочини, доконувані на них і за всю руїну, нанесену націстівською військовою машиною їх рідному краєви. Що більше, велика більшість із них була вивезена в Німеччину вчасі війни і вжита для невільничої роботи. Та ці українські скитальці знали теж з гіркого досвіду, що значить тоталітарне безладдя в Україні. У їхній памяті ще надто свіжа втрата їхніх національних, релігійних і культурних вольностей в Україні, як лише большевицький наїздник повернув в нівець у самому зародку Українську Народню Республику після першої світової війни. Вони теж бачили, як міліони їх земляків вмирали в першій полвині десятиліття після 1930 р. внаслідок голоду, нарокомнасадженого кремлівськими володарями на це, щоб здавити опір українців проти них і проти їхньої політики. Ці скитальці були ще й свідками безконечних з а п роторювань українців у концентраційні табори або простої „ліквідації" українського населення за його національні або релігійні переконання, незгідні з практиками комуністичної партії. Знаючи те все, вони теж добре знали, яка доля жде їх, якби вони тепер попали у советські руки.

Українські скитальці є проти тоталітаризму, значить як проти фашизму так і проти советизму; вони вірять у національну й релігійну свободу. Вчасі свого скитальства вони мали нагоду приглянутися як виглядає у практиці демократичний лад західніх Аліянтів. І вже через те одно українські скитальці добре знають, що воин будуть советською владою намарковані, як тільки опиняться у Советах. Їх будуть гонити на кожному кроці, їх будуть висилати в концентраційні табори на примусову працю, до холодних пустарів у Сибірі, або поставлять їх „під стенку", тобто розстріляють.

Попри те скитальці знають з оповідань таких, яких уже раз повернено до Советів, а яким удалося втечи із советського раю і попасти наново у скитальчі табори, що мало хто із поворотців бачить свою рідну землю, своє село чи містечко. Тепер уже кожному ясне, що советська влада систематично висилає українських поворотців цілими потягами у запечатаних товарових вагонах просто на Сибір, де вони мусять працювати серед найчорніших відносин у порозкиданих по великім просторі совєтської держави в о е н н и х фабриках. Міжтим людей інших, а не українців, як ось росіян, привозять постійно на Україну, щоб ними наповнити місцевости, з яких вивезено українців давніше вчасі війни, чи тепер, коли вивозиться і таких українців, що остались на місцях упродовж війни. Тут треба сказти, що така практика не лише традиційна політика Москви, придумана на винародовлення українського народу і на створення одної московської „вищої раси", щось у роді безмежних націстичних плянів створити панівну германську расу.

Проти нищення релігії.

Притримуючися цеї політики, Совети теж пробували знищити традиційні релігійні почування українського народу. Спочатку вони хотіли осягнути це безбожницького пропагандою, нищенням церков, забороною церковних богослужень і загалом переслідуванням релігії на кожному кроці. Коли це не вдалося і коли війна принесла відродження релігійного духа, вони взялися за таку політику, щоби заставити релігію служити цілям советської держави. Тому наперед привернули до життя Російську Православну Церкву і настановили на її патріярха ставленника Кремліну і то такого, який вже заздалегідь заповів, що християнство є оруддям на услугах тоталітарної совєтської держави, і який послідовно й невільничо слухає кремлінських володарів у всіх справах. Опісля Совети розвязали Українську Автокефальну Церкву, зорганізовану вчасі першої світової війни, і приневолила її вірних приєднатися до Російської Православної Церкви та признати московського патріярха своїм духовним провідником. Після того Совети забралися теж до знищення Уніятської Українсько-Католицької Церкви в Західній Україні. Вони виарештували і кинули до вязниць українських католицьких епископів, де кілька з них померло. Сотки священиків зазнали такої самої долі. Кілька десяток з них вимордувано. Водночас вірників церкви тероризовано в такий самий спосіб. Упоравшися так з епископами й іншими своїми противниками, Совети нароком випустили деяких священиків із вязниць і поставили їх на чолі Української Католицької Церкви. Вкінці, як ми чули, московське радіо звістило, що Українська Католицька Церква зірвала звязки з Римом і стала частиною Російської Православної Церкви. В такий спосіб безбожницькі володарі з Кремлю дістали повну контролю над Церквою у границях Советів, а тепер пічнуть вживати її — як Католицьку, так і Православну — як знаряддя дальшого переслідування й винародовлювання безборонного народу України.

IV.

Америка — остання дошка ратунку нещасного українського народу.

Оце є положення наших українських рідних заморем. Положення усіх цих, що потерпіли й пожертвували все що мали у боротьбі проти націзму й фашизму, а яких геройські діла засяли на сторінках вільної преси по всьому світі. Сьогодні вони цілковито поневолені національно, культурно, релігійно й економічно, а оцих споміж них, які опинилися поза границями України як скитальці силоміць навертають тепер у советську неволю.

Хтож має їм стати на поміч? Хто має ту моральну силу, щоб хоч за ними обізватись і стати насупір їхньому поневоленню? Хто годен спинити дальшу висилку як совєтських репатріянтів отих людей, що їх викинула війна з рідної землі? І чи є хто такий, хто підняв би голос святого обурення, як протест проти переселювання мілионів українців на Сибір і в інші околиці і проти заселювання їхнього краю, їх сіл та містечок росіянами і загалом неукраїнцями?

Із безконечного числа листів, які ми дістаємо від наших рідних зза моря стає ясне, що відповідь на ці питання находиться в Америці, і що всі вони глядять на Америку як на останню дошку ратунку. Словами, у яких пробиваються стони, повні горя, вони, наші рідні, благають поратунку в нас, своїх братів і земляків, а теж й в інших громадян - американців. Вони віднеслися до нас як звичайні, прості люди в нещастю, як християни до християн.

І нам не може помістится в голові, щоб на їхні розпучливі благання не звернули люди належної уваги. Це противилось би всяким людяним почуванням, якими славиться Америка. Щобільше: Ви самі, Пане Президенте, і Ваші урядовці кількома наворотами при різних нагодах згадували, що в цьому нашому краю є щире бажання розправитися раз на все із усякою тиранією і тоталітарністю, де небудь вона запанувалаб, та що оця наша країна має стати заборолом волі й релігії й прийти з помічю безборонним людям, зокрема таким, що то їх називають „простими людьми" — якщо вони стануть жертвами тиранських диктаторів.

За право українського народу на самовизначення.

З повище названих мотивів, ми, що кровно звязані з оцими безборонними людьми; і як ці, що знаємо докладно їх і їхнє положення, звертаємося до Вас, Пане Президенте з проханням: Зробіть усе, що лише у Вашій силі для застановлення репатріяції, довершуваної силоміць на українських скитальцях.

Ми теж апелюємо до Вас стати в обороні українського народу на його рідній землі, в Україні. А вже сама справедливість піддає, що найдоцільніше поступимо тоді, якщо дамо цьому народови спроможність користуватися правами, загарантованими теж і йому в Атлянтійськім Чартері, а зокрема, як признамо йому право національного самовизначення.

Звертаючись до Вас, Пане Президенте, з оцим розпучливим проханням, ми щиро віримо, що як Ви поможете злагіднити українську трагедію, то тим самим причинитеся у великій мірі до розвязки питання, як встановити мир і беспеченство в цілому світі.

ТРИГВА ЛІ МІЖ КОРЕСПОНДЕНТАМИ. — Зачалася конференція Ради Беспеки Обеднаних Держав. Знов генеральним секретарем Організації Обеднаних Держав є Тригва Лі з Норвегії. Не диво, що його обступили газетярі. Хочуть від нього довідатись щось цікавого, а особливо, чи Совети возьмуть участь у нарадах.

УВАГА! PITTSFIELD, MASS., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ

:—::—: відбудеться :—::—:

КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, WATSON ST., PITTSFIELD.

В НЕДІЛЮ, 7. КВІТНЯ (APRIL 7, 1946)

Початок в годині 2. пополудні. — Вступ вільний.

Виступати буде місцевий хор, деклямації. Відчит в англійській мові виголосить **капітан Йосиф Лисогір.** Будуть виголошені промови також по українськи.

Просимо наше громадянство до численної участи вшанувати память найбільшого сина України. **Зрана** буде відправлена **панахида** за упокій душі поета. — **Комітет.**

СТО КНИЖОК

що їх ще можна дістати у

КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім цинику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

ІСТОРИЧНІ. СЕНЗАЦІЙНІ И ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Абатеса ді Кастро, оповідання. Стендаль, перекл. С. Пащенко ..... $ .50
Абу Касимові капці, арабська казка Івана Франка ..... $ .30
Амалюнга або **Дочка дебрів,** оповідання з часів боїв між европейцями й індіянами ..... $ .20
Американські трости. — **Ковбок** (казка). — **Емігранти.** — **Дні нашої слави і недолі** ..... $ .15
Аритметичні правила А. Чепіги (перерібка В. Верниволі) ..... $ .20
Блаженний чоловік і інше ..... $ .15
Байки Езопа для української молодіжи, переповів Л. Селянський, з 4 ілюстраціями, брош. ..... $ .20
Байки Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями ..... $ .20
Байки Івана де-ля Фонтена, перекл. Л. Селянський, брош. ..... $ .20
Байки Леоніда Глібова, з портр. автора, передмовою Б. Л. й ілюстр. $ .20
Байки небелиці ..... $ .10
Батько Зачумлених, Юлій Словацький, перекл. п. В. Держипрука ..... $ .10
Біля машини, оповідання В. Винниченка ..... $ .10
Блискавиці, суспільна студія, і **Жовнірські оповідання,** М. Яцкова ..... $ .50
Бо війна війною, збірка нарисів Василя Софронова ..... $ .10
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — **Письмо** (6 ілюстрацій). — **Фляшка горівки.** — **Не в добрий час** (4 ілюстрації). — **Дні нашої слави і недолі** ..... $ .15
Боги жаждуть крови, написав Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Пашук ..... $ .75
Борба світів В. Велса ..... $ .40
Борці за правду, історичне оповідання А. Кащенка, 4-те видання ..... $ .45
Брати Моуглі, оповідання з життя дитини між звірами, Р. Кіплінга (переклав Ю. Сірий) ..... $ .60
Вся людська твар з хвалою прийде і інше ..... $ .15
Варіят з 1906 року. — 2. **Вірш.** — 3. **Між бурливими филями,** драма на 4 дії. В. Бабієнка ..... $ .35
Великий Січовий Співанник. Офіціяльне видання ..... $ .50
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців ..... $ .50
Веселий оповідач, веселі оповідання Б. Грінченка ..... $ .25
Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки Миколи Гоголя ..... $ .15
Весела Книжочка для сумних людей з образками. Гумористично-сатиричний збірник ..... $ .35
Вибір Поезій О. Федьковича ..... $ .10

УВАГА! Повищі книжки продаємо по цінах тут поданих — без опусту.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

Праця для жінок і мущин WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

СТОЛЯРІВ
досвідчених
ДОБРА ПЛАТНЯ. СТАЛО
KULLMAN DINING CAR CO.
200 MIDDLESEX ST., HARRISON, N.J.
Harrison 6-4581

ПОТРІБНО МУЖЧИН

КРАВЦІВ
При переробляванню жіночих убрань
40 годин. 5-денний тиждень
Голос. в Employment Office, 12 пов.
JOHN WANAMAKER
9th ST. & BROADWAY, N. Y.

Плян інформаційної праці

Минулого літа президент Труман доручив департаментови державних справ ознайомити народи світу з „повною і правдивою картиною американського життя та з цілями і політикою Злучених Держав".

Дати „повну і правдиву картину" Америки було власне одним з завдань Офісу Воєнних Інформацій та Офісу Між-Американських Справ. Коли з кінцем війни ці агенції зліквідовано, деяка їхня праця, як і персонал, були переведені до департаменту державних справ, де продовжували інформаційну працю, хоч у меншому розмірі. З днем 1. січня створено Офіс Інтернаціональної Інформації та Культури. Таким чином департамент державних справ зробив ще крок вперед до зреалізовання доручення президента.

Покищо цей Офіс працює на засоби спеціяльних фондів. Наколи конґрес затвердить законопроєкт про надання права департаменту державних справ провадити інформаційну діяльнісвь за морем, тоді він стане сталою установою. Цей законопроєкт вже ухвалено одноголосно конгресовим комітетом заграничних справ.

Здійснюючи свій плян інтернаціональної інформації, департамент державних справ не буде конкурувати з комерційними агенціями, чи якими приватними бюрами, його завдання — доповнювати їх інформації. Не буде провадити також ніякої пропаганди. Ставить собі єдине завдання: дати правдиву картину американського життя та американських установ.

Широку програму Офісу Інтернаціональної Інформації недавно оголошено. Вона має охопити, — бодай на початках такі завдання: обмін особами, які працюють в ділянці освіти, культури, науки; утримання інформаційних бібліотек за границею; посилка текстів офіційних документів дипльоматичним місіям; а також документарних матеріялів, біографічних нарисів та інформацій про життя в Америці; поширення фотографій та фільмів некомерційного характеру; видавання журналу „Америка" для поширення в Росії; розсилання документарних фільмів для показу чужинцям з некомерційною методою; створення в 62 країнах, при американських місіях, невеликих кадрів з осіб, здібних, добре ознайомлених зі справами для переведення наміченого пляну; та зрештою, налагодження упродовж 1947 року короткохвилевих радіо передач, що мають обслугувати цілий світ.

Щодо останньої точки — урядове оперування радіо-передачами по коротких хвилях — то вже виникли деякі нарікання. Дві з найбільших комерційних новинкарських агенцій, що в часі війни обслуговували державні установи, рішили припинити ту працю, на підставі того, що, мовляв, урядові інформації не можуть не вміщати в собі пропаганди, а приватні агенції хочуть мати свою повну незалежність. Внаслідок того повстає питання: Як далеко має йти уряд в своїй діяльности в ділянці інформування інших країн про перебіг справ в Злучених Державах.

Взагалі всі повинні розуміння, як важко в часі миру, так само як і за війни, аби чужинці в інших країнах мали точні, правдиві інформації про нашу країну. Є ще чимало людей у світі, які уявляють собі нашу країну як якусь легендарну, величезної воєнної сили, з надмірним багатством, роскішю і разом з тим безвідповідальну. Навіть в країнах, про які ми думали, що знають нас добре, мають помилкову уяву про наші установи та міжнародню політику.

Чимало громадських діячів в Америці думають, що сучасні події йдуть з такою швидкістю, що американці не повинні бути байдужими до помилкового розуміння американського життя. Вилїем Бентон, помічник секретаря державних справ, сказав: „Надія на будуче полягає в тому, щоби перемогти масове неознайомлення та злу волю".

Американський уряд вітає й бажає, щоб інші країни також організували і н ф о р маційно-культурну працю поза своїми межами, також і в цій країні, на таких засадах, як то робить Америка. Ми признаємо і вітаємо взаємну інформацію; ми можемо дечому навчитися від інших, але певно і самі могли би дечому навчити й інших.

Загальна Рада — ФЛІС.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

КНИЖЕЧКИ
— для —
МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ
ДЛЯ САМИХ
НАЙМОЛОДШИХ.

Нині, коли кожна дитина, кожний хлопець і кожна дівчина, читає книжечки з наймолодших літ, не можна й наших дітей, хочби наймолодших, лишати без книжечки.

Наступні книжечки можуть ущасливити молодих читачів:

ЗОЛОТА РИБКА. Мирона Долі. Віршована казка в ілюстраціями А. Манастирського ..... 15 ¢

МАТИ - СТРАДАЛЬНИЦЯ. Образець із побуту українських виселенців в таборі у Гмінді. Написала Марійка Підгірянка, ілюстрував А. Манастирський ..... 15 ¢

МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей. М. Таранька ..... 20¢

ПРИГОДИ КАЧУРИКА, написав Б. Герц, з рисунками ..... 15¢

ВСІ ЦІ КНИЖЕЧКИ РАЗОМ 50 центів.

Замовлення шліть до:

"Svoboda"

BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

SURGERY SOMETIMES USED IN TUBERCULOSIS

THE treatment of tuberculosis suggests to most of us a picture of a patient on a sleeping porch drinking large quantities of wholesome milk. And these simple things—rest, fresh air, good food, are still the cornerstones of treatment. Yet even here, there is a place for the surgeon. The simplest surgical method used in this disorder is a procedure known as pneumothorax. The doctor introduces a small needle into the chest (outside the lung but inside the chest wall) and lets in a measured quantity of air. This causes the lung on that side to collapse, and the air outside the lung acts on it like a splint. In other words, the affected lung is given a chance to rest. Nature has given us twice as much lung power as we need, so the patient has no difficulty breathing with only one lung, while the other one gets its well-earned and healing rest. In time, the air outside the lung is absorbed and it soon expands again to its normal size, often much better for its brief rest.

Trouble was that some patients with tuberculosis had fibrous glands connecting the lung to the ribs or chest wall. And in these cases, the lung could not collapse, so pneumothorax was ineffective. The surgeon came to the rescue with a simple procedure. He cut the fibrous bands, allowing the lung to collapse. If that does not work, it is possible to make a small incision in the neck, cutting the nerve to the diaphragm (that's the big muscle plate under the lung), which causes that organ to push up against the lung and collapse it that way. In other cases it may be desirable to remove part of the rib over the affected lung and thus put the diseased tissue at rest. The ribs soon begin to grow back but fortunately in a slightly different part of the chest wall, so that the good effects are not altered; and there is no prolonged weakening of the wall of the chest. These surgical procedures of course are not cure-alls, but they help a surprising proportion of patients. In tuberculosis, as in many other disorders, the number one method is still prevention. Nothing better in this line has been found than the routine physical and x-ray examination plus common sense hygienic living.

AMERICAN RED CROSS

В НАШОМУ ЩОДЕННОМУ ЖИТТІ.

Як за війни, так і в часі миру Американський Червоний Хрест не перестає дбати за здоровля та добробут родини, громади, цілої країни. В той — же час не забуває і про нещастних в інших країнах.

Відділ відживлювання при Червоному Хресті ставить своїм завданням ліпше здоровля через ліпше відживлювання. А переводить це в життя через свої відділи по цілій країні, влаштовуючи лекції та демонструючи, як купувати, варити, зберігати та приправляти різні продукти.

Як заощадити пшеницю та товщі? Як забезпечити родині відповідне відживлювання при малих родинних зарібках? Як довго треба варити ярину? Це є деякі з питань, на які даються відповіди на тих курсах, помагаючи господиням в охороні здоровля цілої родини.

Але все може статись якийсь випадок, хтось з родини захоріє. І в цій ділянці Червоний Хрест помагає господині шляхом курсів домашнього догляду, навчаючи, як ходити за хорим.

Як хтось з родини впаде, чи вріже руку, чи взагалі, як станеться один з багатьох можливих, дрібних випадків, господиня, яка пройшла курс першої помочі, не побіжить шукати помочі в сусідів, але сама знатиме, що в першу чергу треба зробиті, не тративши ні хвилини часу.

Аби менше траплялось випадків, Червоний Хрест подає інформації як треба запобігати нещасливим, влаштовує курси плавання та рятування потопаючих. Курси ці також влаштовуються відділами Червоного Хреста як частина широкого пляну охорони здоровля та добробуту всіх людей різного віку, різного похоження.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Озон Парк, Н. И. — В дописі „Коляда для українських скитальців" додати до колядників: Осип Самборський.

РЕВМАТИЗМ

Хто терпить біль ревматизму без різниці в якім місці вас болить, наш новий випахід напевно вам поможе. Бо тільки приложите до того місця де вас болить а в протязі одної години перестане вас боліти.

Спробуйте і напишіть до нас а непожалуєте — це вас небуде коштувати ані одного цента, ми вишлемо вам наш випахід зовсім безплатно.

Наша адреса:

W. SOROKOWSKI
320 E. 84th St., New York, City
c/o Sup.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
"SVOBODA"
83 GRAND STREET
JERSEY CITY 3, N. J.

УЖЕ МОЖЕМО ДАТИ НАШІЙ МОЛОДІ й американському народови КНИЖКУ

про генія України—ТАРАСА ШЕВЧЕНКА—написану англійською мовою, в якій є і переклади найкращих його творів спід пера професора Колюмбійського Університету, КЛАРЕНСА А. МАНІНҐА, відомого знавця української літератури та історії.

Такою книжкою є:

Taras Shevchenko

the Poet of Ukraine

Translated with an introduction by

Clarence A. Manning

Acting Executive Officer

Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англьо-саксонському світі. Книжка та повинна зявитись негайно в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо всюди треба, щоби був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посилкою $2.50.

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Повідомляємо, що збори Ім. Ольги Басарабової, від. 47, У. Н. Союзу відбудуться в неділю 7. квітня, в годині 3. попол., на Парафіяльній Гали. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо буде звіт делегатки з конвенції. Відтак запрошуємо тих осіб, що можливо хотільби послухати звіту нашої делегатки та приступити до У. Н. Союзу. — Анастазія Малицька, предс.; Марія Віхоть, кас.; Марія Заблоцька, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59 У. Н. Союзу, повідомляє всіх своїх членів і членькинь, що мітінґ товариства відбудеться в неділю 7. квітня ц. м., в галі церковній, під ч. 34 Біч вул., точно в годині 2. попол. Взивається все членство, щоб всі прийшли точно на час. Секретар-делегат здасть справоздання з Конвенції. Отже приходіть всі точно на час, щоб ни самі не нарікали. — Мих. Галькевич, секр.

Реальности: купна, продажі і виміни

ВИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ, ЧИ ПРОДАТИ — Доми, фарми, більші і менші, Гросерні, Делікатесен, Реесторанти, Салуни, (Bar & Grill), Кенди Стори інші бізнесиї? Зайдіть до Рід Естейт офісу на адресу:

J. TANSKI
149 Avenue A, at E. 9th Street
New York 3, N. Y.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок $1.50. Віск пчільний 15 ц. Кістка до писання 15 ц. Краєвий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес" в формі книжечок з віршами, ціна за дозин 60 ц., 50 карток $1.75, 100 карток $3.00. **ЛАДАН** (Кадило), для церковного ужитку, фунт $1.00 з пересилкою.

● **ЕЛЕКТРИЧНА ЛЯМПА** зроблена з гавайських і філіпінських мушель, щось нового, при кожній лямпі гарна фігурка. Ціна з пересилкою $2.50.

● **СТЕМПОВАНА** на канві подушка на канапу, дуже гарний взорець в кількох красках, разом з шнурками $2.00.

● **ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЯ** рожі, до квітом, грос $1.80.

● **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ,** природне средство припоручають тим, що терплять на шлунок кашель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50 ц.

Хто ще не має **СТІННОГО КАЛЕНДАРЯ:** українські свята і пости зазначені червоно, ціна 30 ц. з пересилкою; можна присилати почтові марки. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York 3, N. Y.

Чому ще нема у вас

такої цінної книжки про наше життя в Америці, яку повинні ми дати в руки молодого покоління, щоб знало, чим ми тут жили, якими ідеалами і мріями, і що з того осягнули, а що ще треба добувати?

А такою книжкою є:

ЮВИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди

ПЯТЬДЕСЯТЬЛІТНЬОГО ЮВИЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.

Ціна за Альманах, що має понад 300 сторін друку: $2.50.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

SVOBODA

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Пропамятну Книгу У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за $3.00.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

ПОШУКУЮТЬ

Галина Вовканич (замужна Целюх) пошукує свого стрийка **Ігната Вовканич**, і його брата **Максима**, зі села Мшанець, пов. Старий Самбір. Зголоситься і подайте свою адресу до:

MICHAEL RAPACZ
St. Johnsville, N. Y.

Емілїян Керницький пошукує за своїми братами: **Іваном, Стефаном, Михайлом, Евгеном** і сестрою **Анастазією Керницькими.** Перед війною мешкали в Ватербурі, Конн. Хто би знав денце про ніх або вони самі, прошу зголоситись на адресу:

OLGA EVANICK
500 E. 13th St., New York 9, N. Y.

ОКПИШ РОМАН, син Казимира та Стефанії, пошукує рідних: **ОКПИШ ІВАНА, ВАСИЛЯ та ВОЛОДИМИРА** з Белзу, пов. Сокаль, котрі до 1939 жили в Ню Йорку. 66,—

OKPYSH ROMAN,
1217 A Camp, Block 6/32. 1217 D.P. Assembly Centre, 800 Control Unit. B.A.O.R. via Gr. Britain

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ЙОСИФ БУКАТА
— Малює —
ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ ОБРАЗИ

Виробляю ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ, ТЕТРАПОДИ і т. п.
у власній робітні:
JOSEPH BUKATA
417 CHILTON ST.,
ELIZABETH, N. J.

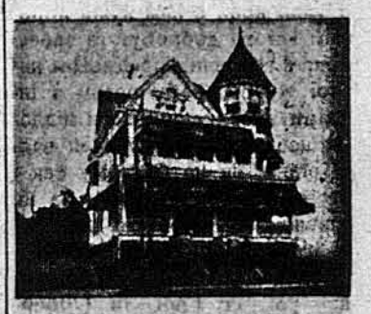

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
cor. Springfield Ave.
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.

Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за **$150.00**

У випадку смутку в родині кличте:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
56 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone: Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по цілі так низькій як **$150**
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаюсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1357. Подвійна смерть.

І так за вставленням Дженя Тарзан пустився в глибину понурої джунглі, щоби попасти на слід загибшої дитини.

На мягкій землі він найшов свіжі відтиски жіночого черевика — а це рідкий вид у джунглях.

На сцені вбивства Тарзан побачив застріленого графа, одначе скоро він завважав тіло побитого Рауля...

Він зрозумів, що кожен з них помер з інших рук.